

Emergence nového a vyššího

Náhody (resp. nahodilosti) vznikají, ale také hned mizí. Když se něco vsutku „nahodile“ vzniklého začíná udržovat, je třeba se ihned tázat po zdroji této zvláštní udržovací aktivity. Takže přičítat záměrnost, cílenost (téličnost) teprve udržování, ale odmítat a popírat ji při samotném vzniku „nahodilostí“, je prostě nedůslednost (nebo spíš jakási „posedlost“). Připustíme-li však „téličnost“ již ve stadiu „vzniku“ čehosi „nového“ (co tu dříve nebylo - a to buď vůbec nebylo, nebo pouze v dané chvíli a na daném místě nebylo), musíme čelit docela zvláštnímu problému: každá (pravá) událost vzniká tak, že nejprve „ještě není“, a teprve svým vznikem tu „začíná být“. Nechceme-li tvrdit, že vznik nového je pouhé zdání, že všechno už bylo a je nějak „obsaženo“ v tom, co tu od nepaměti je (případně odevždy, nevezmeme-li v úvahu „fakticitu“ vědeckého rozpoznání, že všechno, tj. veškerý náš Vesmír nějak vznikl, a to tak, že předtím nebyl), musíme považovat problém emergence nového za velký problém, který nelze obcházet, chceme-li porozumět světu, v němž žijeme.

(Písek, 081204-3.)